

ÓRAVÁZLAT

Az óra témája: A fordulat éve-1989

Javasolt korosztály: 8. évfolyam

Javasolt közoktatási intézmény típus: általános iskola

Az óra cél- és feladatrendszere:

A rendszerváltás, mint történelmi folyamat megértése. A történelmi valóság és az események szemléletes, tevékenység-központú megismerése, valamint azok elemzése, összefüggéseik vizsgálata. Rövid következtetések alkotása az esemény beszámolók alapján. A magyar és európai események kapcsolódási pontjainak felismerése. A személyek és események szimbolikus jelentőségének és jelentésének megértése. Az ismeretek, információk, egymással szembe- és egymás mellé állításával következtetések alkotása. A korszak és szereplői tevékenységének kiegyensúlyozott értékelése. Önállóan tájékozódás és véleményalkotás az adott kor fordulópontjairól, valamint különböző időszakok összevetése, összefüggések megállapítása.

Az óra didaktikai feladatai:

Önálló és csoportos információszerzés és megosztás. Írásbeli lejegyzés, lényegkiemelés tömörítő fogalmazással. Források összevetése, elemzése, ismeretredezés, szelektálás. Azonosítás, vita, írásbeli szövegalkotás a megszerzett információk felhasználásával. Szövegértelmezés, lényegkiemelés szóban közös megbeszéléssel. Vázlatkészítés, tömörítő fogalmazás gyakorlása. A vázlatkészítés gyakorlása, ismeretek szelekciójának és csoportosításának fejlesztése. Vizuális ismeretszerzés támogatása.

Az óra kapcsolódási pontjai a kerettantervekkel:

Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:

Tevékenységszabványok

- Állampolgárságra és demokráciára való nevelés, a másokért való felelősségvállalás.
- A társadalmi igazságosság kérdéskörébe sorolható problémák, és az ezek összefüggéseiben gondolkodás.
- A személyes világnézet és világnézet kialakulása.
- Az információk különféle forrásokból való összegyűjtése és rendszerezése.
- A kritikai gondolkodás fejlesztése és a jelenségek érvekkel alátámasztott értékelése.
- Korabeli írásos források elemzése saját szempontok alapján.
- Dokumentumfilmek elemzése tanári segítséggel.
- Gazdasági, társadalmi, politikai, kulturális jelenségek összefüggéseinek felismerése és megfogalmazása.

Tananyagtartalmak

- Nagy Imre személye és tevékenysége.
- Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc.
- Az 1956 utáni kádári diktatúra, a megtorlás időszaka.
- A kádári konszolidáció. A pártállam csődje.
- A rendszer megváltoztatásának kezdetei.

Magyar nyelv és irodalom:

- Tájékozódás az alapvető tömegkommunikációs műfajokban,
- Az emberi cselekedetek, konfliktusok összetettségének felfogása, értelmezése és megvitatása.

- Tömegkommunikációs műfajok elemzése, jelentésének kibontása, hatáskeltő eszközeinek fölismerése, megnevezése, értékelése tanári segítséggel.
- A tájékoztató és a véleményt közlő műfajok elkülönítése: hír, tudósítás; cikk, kommentár; riport, interjú.
- Forrásból gyűjtött anyag válogatása, feldolgozása önállóan vagy csoportmunkával, az összegyűjtött anyagról szóbeli és/vagy írásos beszámoló készítése.

Vizuális kultúra:

- A „Vizuális kommunikáció” részterület fejlesztése.
- A médiatudatosság fejlesztése.
- Mozgóképkultúra és médiaismeret.

Az órán felmerülő új ismeretek, fogalmak:

Határnyitás, „páneurópai piknik”, rehabilitálás, Nemzeti Kerekasztal, 1989. október 23.

Az óra menete:

Ismétlő felidézés:

Kapcsolódó fogalmak, nevek, helyek, események válogatása évszám kritérium szerint.

Azaz, azokat kell a kapott lapon az ismerethalmazból színessel kiemelni, amelyek az 1988-as évhez közvetlenül kapcsolhatók (Csak az előző órán tanult ismeretek, fogalmak, nevek a kiemelendők!).

A gyerekek csoportokba rendeződve oldják meg a feladatot, de még önállóan dolgoznak. Azután a táblán követő ellenőrzéssel zárul a feladat.

Motiváció és előkészítés:

Az óra témájának ismertetése. Az 1989-es év eseményeivel való megismerkedés formájának bevezetése.

- *Híradót fogunk készíteni!*

Mielőtt hozzáfognánk egy példa: korabeli híradórészlet megtekintése (Memento '89). (1,13mp.)

A hír és a híradó műfaji jellemzőinek rövid, közös egyeztetése.

Híradó szerkesztés:

„Híradót” fogunk készíteni az év eseményeiről, kiemelve azok jelentőségét!

Csoportokban fogtok dolgozni. Minden csoport kap egy eseményt ismertető szövegrészletet, amely segítségével fogalmazza meg röviden a hírt és foglalja össze a jelentőségét is, amelyet a hírrel együtt ismertessen majd! A végén meglepetésként az év hírét fogom bemutatni nektek!

Mindenki kapott egy időrendet, ami egyben hiányos vázlat is. Ez adja majd a csoportok prezentációs sorrendjét, illetve a hallott hír jelentőségét jegyzeteljétek a megfelelő helyre!

A csoportok közül az egyik képbemutatót készít a hírekhez és a teremben lévő számítógépnél dolgozik, a többiek maradnak a padcsoportjuknál.

Tanári tevékenység: a csoportmunka folyamatos követése, segítése.

A „Híradó megtekintése”:

A korabeli híradó szignáljának bejátszása, majd a *csoportmunka eredményének prezentálása.*

A csoportok egyenként felolvassák az eseményértékelésüket, vagyis a híreiket. Közben az ötödik

csoport képsorozatot vetít a hírekhez.

Közösen értelmezzük és megfogalmazzuk az egyes események jelentőségét.

Az osztály tagjai közben kiegészítik az óravázlatukat.

Az év hírének megtekintése.(Szűrös Mátyás kikiáltja a Parlament erkélyéről a köztársaságot. 43mp.)

A hír jelentőségének közös megfogalmazása.

Értékelés és zárás:

A csoportmunka együttes értékelése.

A házi feladat megbeszélése: Írjatok rövid összefoglaló értékelést 1989 eseményeiről!

Felhasznált források, segédletek:

- ✓ Saját készítésű fogalom, név, esemény gyűjtemény az ismétlő felidézéshez
- ✓ <https://www.youtube.com/watch?v=o4i2qhSSO7s> – Memento '89
- ✓ <https://www.youtube.com/watch?v=1af-JiQlvfA>- Híradó főcím
- ✓ <https://www.youtube.com/watch?v=NxMv9hB8PVM>- A köztársaság kikiáltása
<http://mult-kor.hu/> és
<http://www.rubicon.hu/>-Az eseményekhez kapcsolódó cikkek felhasználva a csoportok számára készült szövegrészletek összeállításához.
- ✓ Horváth Péter: Történelem 8. Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó Zrt. Bp.2014. 178-179.o.